

Informe justificatiu

Expedient	CU-2023-1468	Modalitat	Contracte Privat per Adm. Pública
Unitat promotora	Servei de Gestió de Promoció Cultural i Biblioteques		
Procediment	Negociat sense publicitat	Tipus	Subministraments
Objecte	Adquisició de l'obra "Cruzado óptico triple mágico", d'Amèlia Riera		

	Import base €	IVA €	Import amb IVA €
Pressupost licitació	22.400,00	4.704,00	27.104,00
Valor estimat	22.400,00	-	-
Termini d'execució	2 Mesos		

Justificació de la necessitat de contractar

El 24 de març de 2015 es va constituir la Taula d'Impuls del Pla Integral d'Arts Visuals, l'òrgan que promou i fa el seguiment de les diferents accions que s'hi contemplen, amb l'objectiu d'articular un tractament integral i específic de les arts visuals contemporànies de Catalunya. Aquesta Taula està presidida per la persona titular del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i en formen part els responsables de les diverses unitats i organismes del Departament implicats, representants d'altres departaments de la Generalitat, representants de l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona i les associacions de municipis de Catalunya, així com representants de les principals entitats privades que agrupen els professionals del sector de les arts visuals de Catalunya.

L'11 de febrer de 2016 es va presentar el document consensuat amb totes les entitats públiques i privades implicades, es van aprovar les accions prioritàries per al bienni 2016-2017 i es va acordar que la coordinació del Pla es faria mancomunadament entre la persona titular de l'Àrea de Difusió i Cooperació Artística de la Direcció General de Promoció Cultural i la persona titular de l'Àrea de les Arts Visuals de l'ICEC. El Pla s'estructura a partir de vuit objectius estratègics dels quals es deriven 21 objectius operatius i 92 accions per assolir-los. El conjunt dibuixa un escenari que permet actuar en la formació, recerca, creació, producció, exhibició i consum de les arts visuals; en la patrimonialització, col·leccions i conservació del patrimoni contemporani; en la millora de la seva difusió; així com en l'accés de tots els ciutadans a l'art contemporani. El desplegament del Pla s'organitza en base a programes de mesures i accions concretes que s'estableixen en funció de les prioritats acordades per consens.

La continuïtat és possible gràcies al compromís explícit entre institucions i tots els agents privats i, en definitiva, a la suma de voluntats que contribueix, en paral·lel, a reforçar l'articulació del sector.

Una de les accions prioritàries en les quals el Departament de Cultura ha estat treballant des de 2016 és la reactivació de l'adquisició d'obres d'art contemporani. La voluntat per fer créixer i dotar de recursos una Col·lecció Nacional d'Art Contemporani posa de manifest no només la consideració que l'administració de la Generalitat de Catalunya té cap al que ha de ser una estructura d'estat que es projecta en el que constituïran les col·leccions del país en el futur, sinó que amb aquesta tasca dona suport i legitima la creació artística del moment, reconeix la feina que fa el sector professional de les galeries, estimula les col·leccions privades en la tasca tan necessària del mecenatge, avala la tasca de suport i impuls a la producció que es fa des dels centres d'art de tot el territori i col·labora amb les institucions museístiques que tenen col·lecció d'art de tot el país en la difusió i comunicació del patrimoni contemporani en tota la població.

ADQUISICIONS EN EL MARC DEL PLA INTEGRAL DE LES ARTS VISUALS

La Col·lecció Nacional d'Art Contemporani constitueix una col·lecció amb personalitat pròpia dins la Col·lecció Nacional d'Art. Aquesta col·lecció està integrada per fons i obres d'art contemporani de titularitat nacional o gestionades per institucions a les quals les lleis d'Arxius, Biblioteques i Museus, respectivament, atorguen la categoria i rang de nacionals.

L'objectiu d'aquesta Col·lecció és, d'una banda, ordenar tot allò que ja existia en el fins ara anomenat Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya així com en les altres col·leccions d'art contemporani de titularitat nacional que s'especificaven en el punt anterior; i, de l'altra, integrar les futures adquisicions. El programa d'adquisicions parteix, doncs, de l'anàlisi dels fons existents a les col·leccions públiques de les principals institucions catalanes i s'orientarà, d'una banda, a cobrir les absències d'autors, estils, èpoques o tendències que es consideri que no estan degudament representades i, de l'altra, a patrimonialitzar obra d'artistes consolidats que estan actualment en actiu i d'artistes emergents que estan a l'inici de la seva carrera però amb un treball solvent, avalat i produït, en molts casos, per les entitats museístiques i els centres de creació i producció del país.

D'acord amb els objectius de la Col·lecció és molt important que es tingui present que tot allò que s'adquireixi haurà de ser dipositat obligatòriament a un museu registrat. És a dir, que tot allò que es compri tingui una destinació concreta i que de cap manera es generin magatzems. La situació actual dels recursos públics no permet, de moment, obrir un programa d'adquisicions per compra que comprometi despesa d'emmagatzematge, conservació, gestió de la col·lecció, exhibició i difusió d'obres d'art contemporani que no estiguin vinculades a les col·leccions de les institucions museístiques de Catalunya. En aquest sentit, la Comissió ha de vetllar per tal que les adquisicions es destinin al MNAC, al MACBA, a les entitats que integren la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya o a altres institucions museístiques quan l'adquisició ho justifiqui, ja que tots constaten importants mancances en les seves col·leccions.

Comissió per a la patrimonialització i l'adquisició d'Art Contemporani del Pla Integral de les Arts Visuals

Composició de la comissió:

- El/la persona tècnic qualificat/da de la Direcció general de Promoció Cultural i Biblioteques
- El/la director/a de l'Àrea de les Arts Visuals de l'Institut Català de les Empreses Culturals
- El/la cap del Servei de Museus de la Direcció general de Patrimoni Cultural
- El/la director/a del MACBA
- El/la director/a del MNAC
- Una persona representant de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya
- Una persona representant de la Xarxa de Centres d'Arts Visuals de Catalunya
- Dues persones expertes en art contemporani, independents i sense interessos econòmics en el sector, proposades a la comissió anualment, una per la Plataforma d'Arts Visuals de Catalunya i l'altra pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts.

La Comissió es reuneix diverses vegades l'any per establir criteris, fer propostes d'adquisicions i analitzar-les i per acordar la selecció de compres anuals que es presenta a la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya.

El Departament de Cultura, en el marc del Pla Integral de les Arts Visuals, obre convocatòries públiques per a la recepció de propostes d'adquisició d'obres per formar part de la Col·lecció Nacional d'Art Contemporani. La convocatòria del 2023, dotada en el pressupost de la Direcció General Promoció Cultural i Biblioteques amb 750.000 €, va establir el termini per a la presentació de propostes entre el 27 de març i el 21 d'abril de 2023. La informació es fa accessible a través del web del Departament de Cultura i també de l'ICEC amb un formulari per poder accedir a la convocatòria.

En aquesta convocatòria, s'hi han presentat en total 321 propostes, entre propostes d'artistes i de galeries, a més de la proposta de museus (MACBA, MNAC i museus de la Xarxa de Museus d'art de Catalunya) i de la Xarxa de centres territorials d'Arts Visuals de Catalunya. D'aquestes, 128 són d'artistes, 151 són de galeries, 16 són de museus, 14 són dels Centres de la Xarxa i 12 d'altres entitats.

La comissió s'ha reunit en sis ocasions de manera telemàtica: 9 i 26 de maig, 8, 16 i 30 de juny i 7 de juliol en les que s'han valorat les propostes presentades a través de la convocatòria. La decisió final de la comissió s'ha fet basant-se en la constatació dels buits i mancances detectades en el creuament de les dades dels fons de les principals institucions públiques (Museu d'Art Contemporani de Barcelona, Museu Nacional d'Art de Catalunya i museus de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya).

S'ha considerat un mèrit valoratiu aquells projectes que han estat d'interès per les institucions culturals del país i que han estat avalats per aquestes. Les obres adquirides es dipositaran al Museu d'Art Contemporani de Barcelona, al Museu Nacional d'Art de Catalunya, als museus de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya i a altres institucions museístiques quan l'adquisició ho justifiqui. S'adjunta el certificat corresponent al ple de la Junta de Qualificació celebrat el dia 20 de juliol.

Mitjançant aquest contracte menor es proposa l'adquisició de l'obra **d'Amèlia Riera, *Cruzado óptico triple mágico*, 1972, Maniquí intervingut. 160 x 40 x 30 cm** a l'empresa Cientomasuna, SL (Galeria Cientomasuna), amb NIF B67475863, per un import de 22.400,00 €, més el 21% d'IVA, d'acord amb l'oferta presentada.

L'artista Amèlia Riera

Amèlia Riera (Barcelona, 1928-2019) ha estat una artista inclassificable i, alhora, una autora pionera pel que fa a la seva pràctica des d'una perspectiva de gènere, una mirada pop i surrealista clarament allunyada dels seus coetanis i un treball sobre el fetitxe i la teatralització que s'anticipa al temps present.

Comença la seva trajectòria el 1956, influïda per la figuració expressionista. Cap al 1960, interessada per les possibilitats de la manipulació de la matèria, deriva cap a un informalisme dominat per gammes negres, una geometria irregular, la barreja de materials i el *grattage*. Tot i el fort vessant no-figuratiu, ja en aquesta etapa és omnipresent el simbolisme de la mort.

Realitza la seva primera exposició individual el 1963 i, amb la sèrie *Ex-vots* (1964) retorna a la figuració sense abandonar els temes i materials fúnebres amb els quals basteix un món romàntic i truculent.

Cofundadora el 1962 del Premi Internacional de Dibuix Joan Miró i del Cicle d'Art d'Avui, organitzats pel Cercle de Sant Lluç, anomenats des del 1964 MAN (Mostra d'Art Nou), és una de les més actives impulsores dels Salons Femenins d'Art Actual i exposa arreu d'Espanya, França, Suècia, Polònia i Itàlia, on el 1968 rep el diploma d'honor de la II Annuale Italiana d'Arte Grafica 1968 d'Ancona.

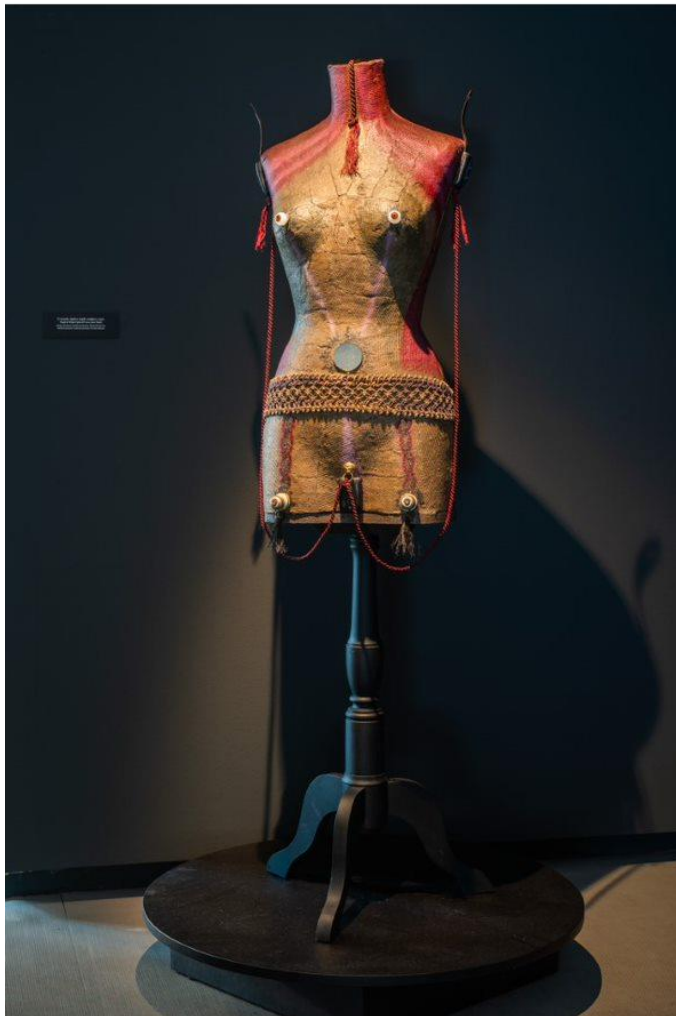
L'any 2015 rep el premi Nacional de Cultura del CoNCA. Cal destacar els seus objectes manipulats: *Eroticones* (1968-1975), *Cruzado óptico triple mágico* (1972), *Electrotèrmiques* (1978), *Li van portar enganyat* (1971); les sèries de quadres: *Sèrie Sade* (1971), *Tríptics del demà* (1986); les instal·lacions: *Words, words, words* (1975), *Cub (Les profunditats habitables)* (1996), a més de participar en múltiples exposicions col·lectives: *Liberxina, Pop i nous comportaments artístics, 1966-1971* (MNAC, 2018), *Del segon origen. Arts a Catalunya 1950-1977* (MNAC, 2015), *Genealogías feministas en el arte español: 1960-2010* (MUSAC, 2012), *Mater* (UJA, 2009). La Virreina Centre de la Imatge li ha dedicat una exposició monogràfica: *Mrs. Death* (2022).

A diferència de la seva obra pictòrica, que és molt extensa, la producció objectual és més aviat escassa. Darrerament, aquestes obres, han despertat l'interès dels estudiosos i col·leccionistes. Els objectes intervinguts són les seves obres més contestatàries, les dels anys del tardofranquisme i la transició, perquè, segons l'Amèlia, "els objectes són la protesta

directa, volia fer mal, provocar". Però la crítica no és només antifrancista, els "objectes cruels" (com els va batejar Alexandre Cirici) són un atac frontal alhora contra diversos objectius.

L'obra *Cruzado óptico triple mágico* és un maniquí intervingut amb material elèctric, passamaneria i objectes vells trobats als encants. Pot semblar el cos de dona violentat pels surrealistes, però l'artista només s'arrela en el surrealisme per subvertir-lo i superar-lo; a les seves mans, aquest maniquí lluita contra la cosificació, contra la servitud de la dona objecte, i ho fa amb l'empoderament eròtic, amb la capacitat de sentir i provocar desig i plaer sexual. La sexualitat i l'erotisme, juntament amb la mort, són dos dels temes clau en la seva obra: eros i tànatos des d'una perspectiva femenina.

El títol de l'obra evoca i reforça la idea dels fetitxes i els ídols antics, tan afins als surrealistes, però juga clarament (una aclucada d'ull pop) amb el nom del sostenidor Cruzado Mágico de Playtex, que va suposar una revolució als setanta.

Títol: **CRUZADO ÓPTICO TRIPLE MÁGICO**

Any: 1972

Tècnica: Maniquí intervingut

160 x 40 x 30 cm

S'adquireix a la galeria Cientomasuna

Dipositari: MNAC

Preu: 22.400,00 € + 4.704,00 € (21% IVA) = 27.104,00 €

El preu de venda inclou l'obra i, amb caràcter exclusiu, els drets de reproducció, distribució i comunicació pública a favor del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, per a la seva exposició pública i la seva explotació en format paper, digital o web, sempre que es dugui a terme sense ànim de lucre amb finalitats de difusió de la cultura, educatives, d'investigació, d'exhibició, de comunicació, de préstec, de col·lecció, d'arxiu i de conservació, per a tots els països del món i fins que l'obra passi a domini públic. El Departament de Cultura podrà cedir amb caràcter no exclusiu els drets d'explotació al Museu que aculli l'obra, mitjançant el document corresponent, amb el coneixement de l'artista.

L'obra no es podrà reproduir fragmentada o modificada, en cap cas, sense prèvia autorització de l'artista. Qualsevol altra modalitat d'explotació diferent de les relacionades en aquest document de cessió de drets i en tot cas qualsevol tipus d'explotació amb finalitat lucrativa (comercial, merchandising, etc.) haurà de ser prèviament acordada per les dues parts.

Sempre que se citi l'obra caldrà que hi consti el nom de l'artista, títol de l'obra i any, Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art Contemporani, i el museu dipositari.

El Ple de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya, reunit el propassat 20 de juliol, va informar favorablement d'aquesta adquisició amb l'import indicat.

Aquesta proposta està validada pel MNAC | Museu Nacional d'Art de Catalunya, que acolliria l'obra en el cas que sigui adquirida.

El termini de lliurament de l'obra serà de dos mesos a partir de l'endemà de la data de notificació de l'adjudicació del contracte.

Pels motius exposats es proposa la compra d'**Amèlia Riera**, *Cruzado óptico triple mágico*, 1972, Maniquí intervingut. 160 x 40 x 30 cm a l'empresa Cientomasuna, SL (Galeria Cientomasuna), amb NIF B67475863, per un import de 22.400,00 €, més el 21% d'IVA, d'acord amb l'oferta presentada, com a acció directa del Pla Integral de les Arts Visuals, eix 4, per tal de formar part de la Col·lecció Nacional d'Art Contemporani.

Inici de l'activitat : des de l'endemà de la seva notificació

Finalització de l'activitat: dia 20 de novembre de 2023

Adjudicatari proposat: CIENTOMASUNA ARTE CONTEMPORANEO, SL (NIF: B67475863)

Determinació del preu del contracte: Import màxim 27.104,00 € (import base 22.400,00 €; 4.704,00 € d'IVA)

Partida pressupostària: CU12 D/670000200/4410/0000 Altre immobilitzat material

Proposta d'utilització de procediment de contractació: Negociat sense publicitat

Forma de pagament: el pagament es preveu fer-lo d'una sola vegada un cop hagi finalitzat el subministrament contractat.

Anualitats	Import base €	IVA €	Centre gestor	Partida pressupostària
2023	22.400,00	4.704,00	CU12	D/670000200/4410/0000

Proposo que l'òrgan de contractació competent d'aquest Departament incoï la tramitació de la contractació negociada sense publicitat.

Margarita Garcia-Alsina i Vilardell
La cap de Servei

Josep Vives i Gràcia
El director general